

ÄIDINKIELI

PAKOLLISET KURSSIT

Ä11 Tekstien rakenteita ja merkityksiä

Opiskelija harjaantuu erittelemään asiatekstien kieltä, rakenteita ja merkityksiä sekä oppii näkemään tekstin yhteyden kontekstiin ja muihin teksteihin. Opiskelija syventää tekstilajituntemustaan ja kehittää erilaisten tekstien tuottajana.

Tavoitteena on, että opiskelija osaa arvioida tekstien sisältöä, näkökulmia, tyyliä ja muotoa sekä oppii erittelemään tekstiä ja käyttämään siihen tarvittavaa käsitteistöä. Tavoitteena on myös, että opiskelija kykenee välittämään sanomansa kuuntelijoille tai lukijoille tavoitteittensa mukaisesti, oppii tiedonhankintastrategioita, käyttää painettuja ja sähköisiä tietolähteitä sekä löytämään käyttökelpoista ja luotettavaa tietoa kirjoitelmansa tai puhe-esityksensä pohjaksi.

Ä12 Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa

Opiskelijoiden käsitys kaunokirjallisuudesta, kielen taiteellisesta tehtävästä ja sen kulttuurisesta merkityksestä syvenee.

Kurssilla opiskelija oppii ymmärtämään kielen kuvallisuutta ja monitulkintaisuutta sekä syventää tietoaan kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opiskelija myös harjaantuu käyttämään kurssilla havainnoituja kielen keinoja tarkoituksenmukaisesti omassa ilmaisussaan ja perustelemaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti. Sisältöön kuuluvat romaani, novelli, lyriikka ja näytelmä kirjallisuuden lajeina. Kaunokirjallisuutta luetaan eritellen ja tulkiten.

Ä13 Tekstit ja vaikuttaminen

Opiskelija oppii tarkastelemaan tekstejä ja niiden kieltä erityisesti vaikuttamisen näkökulmasta. Hän perehtyy argumentointiin ja syventää siihen liittyviä tietoja. Hän oppii analysoimaan ja tuottamaan erilaisia argumentatiivisia tekstejä.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija syventää medialukutaitoaan, jolloin hän pystyy analysoimaan ja tulkitsemaan erilaisia mediatekstejä, niiden taustoja ja tavoitteita sekä kriittisesti arvioimaan median välittämää informaatiota ja vaikutusta yksilöihin ja yhteiskuntaan. Tavoitteena on myös, että opiskelija osaa niin kirjoittajana kuin puhujanakin perustella monipuolisesti näkemyksiään sekä arvioida vaikuttamispyrkimyksiä ja tekstin luotettavuutta. Opiskelija oppii tarkastelemaan kirjallisuuden yhteiskunnallista vaikutusta sekä oppii arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä arvoja myös eettisistä lähtökohdista.

Ä14 Teksti, tyyli ja konteksti

Opiskelija oppii tarkastelemaan tekstejä ja niiden tyyliä siten, että hän osaa ottaa huomioon kontekstin merkityksen tulkinnassa ja tekstin tuottamisessa.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii tarkastelemaan niin fiktiivisiä tekstejä kuin asiatekstejäkin niiden kulttuurikontekstissa ja suhteessa muihin teksteihin sekä erittelemään tyylin elementtejä ja niiden vaikutusta tekstin kokonaisuuteen. Tavoitteena on myös, että opiskelija pystyy itsenäiseen kirjoitusprosessiin aiheen ja näkökulman valinnasta, aineiston koonnasta ja järjestelystä tekstin

muokkaamisen ja tyylin hionnan kautta oman pohdiskeluvan tekstin laadintaan. Sisällössä painottuvat eri aikakausia ja tyyliä edustava kaunokirjalliset tekstit.

Ä15 Kieli, kirjallisuus ja identiteetti

Opiskelija muodostaa kokonaiskuvan suomen kielen, suomalaisen kirjallisuuden ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteiskunnalle.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan suomen kielen kehityksen vaiheita ja ymmärtää eurooppalaisten kieli- ja kulttuurikontaktien vaikutuksen suomalaisen kulttuurin muotoutumiseen ja jatkuvaan muutokseen. Tavoitteena on myös, että opiskelija arvostaa nyky-Suomen monikulttuurisuutta ja -kielisyttä ja ymmärtää äidinkielen merkityksen jokaiselle ihmiselle. Opiskelija oppii myös tuntemaan suomalaisen kirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja sekä osaa arvioida niiden merkitystä oman kulttuurinsa näkökulmasta, kulttuurisen ja yksilöllisen identiteetin rakentajana.

SYVENTÄVÄT KURSSIT

Ä16 Tekstitaitojen syventäminen

Opiskelija syventää ja monipuolistaa taitojaan analysoida ja tuottaa tekstejä.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa taitoaan lukea analyttisesti ja kriittisesti erilaisia tekstejä ja varmentaa taitoaan kirjoittaa sisällöltään, rakenteeltaan ja tyyliltään ehyttä ja johdonmukaista tekstiä. Kurssi valmentaa tekstitaidon ylioppilaskokeeseen.

Ä19 Kirjoittaminen ja nykykulttuuri (verkkokurssi)

Opiskelija perehtyy kulttuuri- ja yhteiskunnalliseen keskusteluun, median ajankohtaisaiheisiin ja nykykirjallisuuteen. Hänen kriittinen ja kulttuurinen lukutaitonsa syvenee, ajattelutaitonsa kehittyy ja kirjallinen ilmaisunsa kypsyy kohti lukion päättötason vaatimuksia. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija kykenee keskustellen ja kirjoittaen käsittelemään ajankohtaisia kielen, kirjallisuuden ja viestinnän teemoja sekä oppii arvioimaan ja arvottamaan ajankohtaisia tekstejä eettisin ja esteettisin perustein ja näkemään niiden merkityksen osana yhteiskunnallista keskustelua. Tavoitteena on myös, että opiskelija löytää nykykirjallisuudesta itseään kiinnostavia tekstejä ja osallistuu niistä käytävään keskusteluun sekä osoittaa kypsyyttä oman tekstinsä näkökulman valinnassa, aiheen käsittelyssä, ajattelun itsenäisyydessä ja ilmaisun omaäänisyydessä.

SOVELTAVA KURSSI

Ä110 Kielenhuolto ja kirjoittaminen

Tällä kurssilla kerrataan ja syvennetään kielenhuollon taitoa niin, että opiskelija pystyy soveltamaan näitä taitojaan omissa teksteissään. Kurssin aikana kerrataan alkukirjaimet, yhdyssanat, välimerkit, vierassanat, lainausmerkit, virke ja lause sekä lauseenvastikkeet. Kirjoittamista hiotaan myös harjoittelemalla ääntämisen ja kirjoittamisen eroja, pronominiin käyttöä, virkerakenteita ja tyylinhuoltoa. Kurssilla opitaan teorian tietoja kielenhuollosta ja sovelletaan tätä tietoa erilaisten tekstien kirjoittamisessa.

Kurssin voi suorittaa missä vaiheessa vain lukion äidinkielen opintoja. Kurssi arvioidaan hyväksytyksi/hylätty.